

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki. Alankomaat on irtisanonut sopimuksen. Alankomaiden Antillit on lakannut olemasta vuonna 2010. Sopimusta on sovellettu aiemmin Antilleihin kuuluneiden alueiden eli Curaçaon, Sint Maartin, Bonairen, Saban ja Sint Eustatiuksen osalta. Sopimuspuolet soveltavat jatkossa keskinäisessä verotietojen vaihtamisessa OECD:n kehittämää kansainvälistä finanssitilitietojen automaattista tietojenvaihtoa koskevaa standardia (Common Reporting Standard, CRS).

Esityksessä ehdotetun lain Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan kuin sopimuksen voimassaolo vuoden 2023 alussa päättyy.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	5
5 Voimaantulo	5
6 Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus	5
7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	6
LAKIEHDOTUS	7
Laki Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta.....	7

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Suomi ja Alankomaat Alankomaiden Antillien osalta tekivät kirjeenvaihdolla Helsingissä 26.5.2004 sekä 15.11.2004 ja Haagissa 27.8.2004 sopimuksen automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista, jäljempänä *säästöverosopimus*. Eduskunta on hyväksynyt sopimuksen ja se on Suomessa saatettu voimaan lailla ja asetuksella (SopS 52–53 ja 77/2005). Säästöverosopimus liittyy direktiivillä 2015/2060/EU vuodesta 2016 alkaen kumotun Euroopan unionin neuvoston direktiivin säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta 2003/48/EY eli niin sanotun säästöverodirektiivin soveltamiseen. Direktiivin soveltamisen alkamisen edellytyksenä oli, että eräiden riippuvaisten tai assosioituneiden alueiden kanssa on sovittu direktiiviä vastaavista järjestelyistä. Säästöverodirektiivi koski tietojenvaihtoa, jonka tavoitteena oli luonnollisten henkilöiden korkotulojen verottaminen siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jossa henkilöt asuvat. Kuitenkin direktiiviin sisältyneen siirtymäkauden aikana Itävalta, Luxemburg ja Belgia eivät vaihtaneet tietoja, vaan nämä valtiot perivät erityistä direktiivin mukaista lähdeveroa direktiivin soveltamisalassa olevista korkotuloista.

Alankomaiden Antillien lisäksi Suomi teki vuosina 2004–2005 säästöverosopimukset Aruban (SopS 54–55 ja 78/2005), Anguillan (SopS 56–57/2005), Brittiläisten Neitsytsaarten (SopS 58–59/2005), Caymansaarten (SopS 60–61 ja 79/2005), Guernseyn (SopS 48–49/2005), Jerseyyn (SopS 46–47/2005), Mansaaren (SopS 50–51/2005), Montserratin (SopS 62–63 ja 80/2005) sekä Turks- ja Caicossaarten (SopS 64–65 ja 81/2005) kanssa. Sopimukset sisältävät määräykset säästöverodirektiivissä säädettyjen toimenpiteiden mukaisista toimenpiteistä. Toimenpiteet liittyvät joko veroviranomaisten väliseen tietojen vaihtoon sellaisista säästöjen tuottamista korkotuloista, jotka kertyvät liitännäisalueilta ja maksetaan Suomessa asuvalle luonnolliselle henkilölle tai päinvastoin sekä Jerseyyn, Guernseyn, Mansaaren, Antillien, Brittiläisten Neitsytsaarten ja Turks- ja Caicossaarten osalta lähdeveron pidättämiseen tällaisesta, mainituilta liitännäisalueilta Suomeen maksettavasta korkotulosta. Lähdeveron pidättämisessä oli kyse siirtymäkauden järjestelystä.

Alankomaiden Antillit on lakannut olemasta vuonna 2010. Alankomaiden Antillien osalta tehtyjä sopimuksia sovelletaan edelleen aiemmin Antilleihin kuuluneiden alueiden eli Curaçaon, Sint Martenin, Bonairen, Saban ja Sint Eustatiuksen osalta.

Säästöverodirektiivi kumottiin vuoden 2016 alusta, koska EU:n alueella ja myös maailmanlaajuisesti siirryttiin käyttämään OECD:n kehittämää kansainvälistä finanssilitietojen automaattista tietojenvaihtoa koskevaa standardia (Common Reporting Standard, CRS). Tämän standardin mukainen tietojenvaihto on laajempaa kuin säästöverodirektiivin mukainen tietojenvaihto. Standardi kattaa säästöverodirektiivin kattamien korkotulojen lisäksi myös osinkoja ja luovutushintoja koskevia tietoja.

Alankomaat on irtisanonut sopimuksen Aruban osalta ja sopimuksen voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta annettu laki on tullut voimaan vuoden 2019 alusta lukien. Suomi on irtisanonut Anguillan, Brittiläisten Neitsytsaarten, Caymansaarten, Guernseyn, Jerseyyn, Mansaaren, Montserratin sekä Turks- ja Caicossaarten kanssa tehdyt sopimukset ja voimaansaattamisesta annettujen lakien kumoamisesta annetut lait (154–161/2020) ovat tulleet voimaan vuoden 2022 alusta lukien.

Alankomaiden Antillien kanssa tehty sopimus sisältää määräykset tietojenvaihdosta säästöjen tuottamien korkotulojen osalta sekä siirtymäkauden määräykset, jonka aikana Alankomaiden Antillien alueelle sijoittunut maksuasiamies pidättää korkotuloista lähdeveron. Lähdeveron määrä oli siirtymäkauden alkaessa 15 prosenttia, nousi siirtymäkauden jatkuessa 20 prosenttiin ja lopulta 1.7.2011 lukien 35 prosenttiin. Suomeen sijoittuneita maksuasiamiehiä ovat koskeneet alusta alkaen sopimuksen ilmoitusvelvoitteita koskevat määräykset.

Suomen ja Alankomaiden välillä on myös voimassa 10.9.2009 Pariisissa Suomen tasavallan ja Alankomaiden kuningaskunnan välillä Alankomaiden Antillien osalta tehty toistaiseksi voimassa oleva sopimus verotietojen vaihtamisesta (SopS 62–63/2011).

1.2 Valmistelu

Antillien kanssa tehdyn säästöverosopimuksen soveltaminen keskeytettiin 1.1.2017 alkaen Curaçoon, Bonairen, Saban ja Sint Eustatiuksen osalta joulukuussa 2016 tapahtuneella noottienvaihdolla (valtuus haettu VN:n istunnolta 15.12.2016, ptk 80/2016). Soveltaminen keskeytettiin, koska mainittujen alueiden ja Suomen välillä ryhdyttiin käyttämään CRS:n mukaista tietojenvaihtoa. Soveltamisen keskeyttämisestä ilmoitettiin valtiovarainministeriön ilmoituksella (SopS 6/2017).

Säästöverosopimuksen 13 artiklan (Irtisanominen) mukaan kumpi tahansa valtio voi irtisanoa sopimuksen diplomaattiyhteyksiä käyttäen ilmoittamalla toiselle valtiolle irtisanomisesta viimeistään kuusi kuukautta ennen kalenterivuoden loppua sen jälkeen, kun on kulunut kolme vuotta sopimuksen voimaantulopäivästä (22.7.2005). Sopimus lakkaa silloin olemasta voimassa sen kalenterivuoden päätyttyä, jona ilmoitus tehtiin.

Alankomaat on säästöverosopimuksen 13 artiklaan viitaten lähettänyt Suomelle kolme noottia. Alankomaat on irtisanonut 6.6.2017 päivätyllä nootilla sopimuksen siltä osin kuin sopimus koskee Bonairea, Sabaa ja Sint Eustatiusta. Irtisanominen on tullut voimaan 1.1.2018 ja asiasta on annettu valtiovarainministeriön ilmoitus (SopS 54/2017). Alankomaat on irtisanonut 8.6.2018 päivätyllä nootilla sopimuksen siltä osin kuin sopimus koskee Curaçaoa. Irtisanominen on tullut voimaan 1.1.2019 ja asiasta on annettu valtiovarainministeriön ilmoitus (SopS 44/2018). Alankomaat on irtisanonut 2.6.2022 päivätyllä nootilla sopimuksen siltä osin kuin sopimus koskee Sint Maartenia. Irtisanominen tulee voimaan 1.1.2023 ja asiasta on annettu valtiovarainministeriön ilmoitus (SopS 55/2022). Näiden Alankomaiden kolmen irtisanomista koskevan nootin myötä sopimus on kokonaisuudessaan tullut irtisanotuksi.

Suomi aloitti CRS:ään perustuvan automaattisen tietojenvaihdon finanssilitilitiedoista 1.9.2017. Tietojenvaihdon oikeudellinen perusta on Euroopan neuvoston ja OECD:n laatima yleissopimus veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta (SopS 21/1995 ja 40/2011) ja yleissopimukseen perustuva monenkeskinen toimivaltaisten viranomaisten sopimus finanssilitilitietojen automaattisesta vaihtamisesta (Multilateral Competent Authority Agreement, MCAA, SopS 62/2015). Curaçao ja Sint Maarten ovat ilmoittaneet OECD:lle sitoumuksensa vaihtaa automaattisesti tietoja finanssilaitosten raportoitavista finanssitileistä CRS:n mukaisesti, Curaçao vuodesta 2017 alkaen ja Sint Maarten vuodesta 2018 alkaen. Alankomaat on vahvistanut, että CRS:n mukainen tietojenvaihto koskee myös sen kuntia Bonairea, Sabaa ja Sint Eustatiusta.

2 Nykytila ja sen arviointi

Alankomaat on irtisanonut säästöverosopimuksen, joten se lakkaa olemasta voimassa 1.1.2023 lukien.

Automaattinen tietojenvaihto tulee näiltä osin perustumaan kansainvälisesti hyväksyttyyn, soveltamisalaltaan laajaan OECD:n CRS-normiin (mm. osinko ja luovutushinta tulevat tietojenvaihdon piiriin), joten sopimuksen irtisanominen vastaa hyvin Suomen etuja.

Koska sopimuksen voimassaolo päättyy, on sen voimaansaattamisesta annettu laki tarpeen kumota.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on kumota voimaansaattamislaki, joka on käynyt tarpeettomaksi, koska sopimus, jota voimaansaattamislaki koskee, on irtisanottu.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että säästöverosopimuksen voimaansaattamisesta annettu laki kumotaisiin. Sopimus lakkaa olemasta voimassa 1.1.2023 ja tämän myötä voimaansaattamislaki käy tarpeettomaksi.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä ei ole kokonaistaloudellisia vaikutuksia.

Veroviranomaisten tiedonsaanti säästöverosopimuksen alassa olevista korkotuloista ei heikene, sillä nämä tiedot ovat nykyisin käytössä olevan CRS:n mukaisen tietojenvaihdon piirissä. CRS:n mukaisen automaattisen tiedonvaihdon piiriin kuuluvat korkotulon lisäksi osinko, luovutushinta, finanssitolilla pidettyihin varoihin liittyen tuotettu muu tulo, finanssitolin saldo tai arvo ja finanssitolinhaltijalle finanssitolin osalta suoritettu tai hyvitetty kokonaismäärä kalenterivuodelta tai muulta asianmukaiselta raportointikaudelta. Tietojen vaihtaminen aiempaa useammasta tulotyyppistä parantaa mahdollisuuksia selvittää ja verottaa ilmoittamatonta tuloa. Verohallinnolta saatujen tietojen mukaan vuosina 2018–2021 säästöverosopimuksen mukaisia tietoja ei ole saapunut Curaçaoilta, Sint Maartenilta, Bonairelta, Sabalta ja Sint Eustatiukselta eikä Suomesta ole myöskään lähetetty mainituille alueille säästödirektiivin mukaisia tietoja. Vuosina 2018–2021 näiltä alueilta ei ole myöskään tilitetty säästöverosopimuksen mukaisia lähdeveroja Suomeen.

5 Voimaantulo

Esityksessä ehdotettu laki Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen eräiden määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin sopimuksen voimassaolo 1.1.2023 lakkaa.

6 Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 §:n mukaan, jos valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite, johon Suomi sitoutuu, sisältää määräyksen itsehallintolain mukaan maakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa, maakuntapäivien on, jotta määräys tulisi siellä voimaan, hyväksyttävä säädös, jolla määräys saatetaan voimaan. Itsehallintolain 18 §:n 5 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maakunnalle tulosta perittävää lisäveroa, tilapäistä ylimääräistä tuloveroa, elinkeino- ja huviveroja ja maakunnalle perittävien

maksujen perusteita ja kunnalle tulevaa veroa. Vuonna 2005 hyväksytty ja voimaansaatettu Alankomaiden Antillien kanssa tehty säästöverosopimus koskee verotietojen vaihtamista. Sopimukselle ei ole haettu Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntää. Itsehallintolain perusteella maakuntapäivien hyväksyminen ei myöskään yleisesti ottaen ole tarpeen sopimuksen irtisanomiselle tai kumoamislailla. Näin ollen maakuntapäivien hyväksyminen ei ole tarpeen myöskään nyt käsillä olevan voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisessa.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Eduskunta hyväksyi Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen 10.5.2005. Hallituksen useita samanlaisia sopimuksia koskeneen esityksen (HE 36/2005 vp) mukaan sopimukset sisältävät useita määräyksiä, jotka kuuluvat perustuslain 94 §:ssä tarkoitettulla tavalla lainsäädännön alaan. Näitä määräyksiä sisältävät sopimuksissa määritellyt eräät käsitteet, kuten maksuasiamies ja koronmaksu, ja tietojenvaihtoa koskevat artikkelit. Muun muassa tämän vuoksi sopimukset vaativat eduskunnan hyväksymisen ja sopimuksen tietyt määräykset oli saatettava voimaan lailla.

Koska Alankomaat on jo irtisanonut sopimuksen, ei sopimuksen irtisanomiselle tarvita eduskunnan suostumusta. Sopimuksen voimaansaattamislain kumoamisesta on kuitenkin säädettävä lailla.

Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen kanssa Aruban osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä on päätetty aikanaan eduskunnassa äänten enemmistöllä ja laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on säädetty tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä. Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki (340/2005).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 8.9.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko